

Ohcanbagadus 2020

SÁNAG dutkan- ja ovdánahttinruđat 2020

Innhold

1. SÁNAG dutkan- ja ovdánahttinruđat	2
1.1 Dutkanprošeakta/ PhD/ postdoc	3
1.2 Fága- ja/dahje bálvalusovdánahttinprošeakta ja prošeaktaovdánahttin/ álggahanstipeanda.....	3
1.3 Láidestusat mat gusket 2020 doarjjajuolludemiide:	3
1. Ohcanskovi bagadus.....	4
2.1 Ohcanmálla	4
2.2 Prošeaktanamma	4
2.3 Áigeplána.....	4
2.4 Čilge progresuvnna.....	4
2.5 Ovttasbargoguoibmi/guoimmit.....	4
2.6 Prošeavtta čoahkkáigeassu	5
2.7 Ollislaš bušeahtta.....	5
2.8 Ehtalaš neavvun/dohkkeheamit	7
2.9 Bagadalli.....	7
3. Bagadus protokollii/ prošeaktačilgehussii.....	7
3.1 Mii berre leat mielde protokollas/prošeaktačilgehusas:	8
3.2 Čuolbmačilgen.....	8
3.3 Teorehtalaš lahkoneapmi ja metoda	8
3.4 Sámi perspektiiva	8
3.5 Geavaheddjiidváikkuheapmi	9
3.5.1 Liŋkkat bagadusaide, njuolggadusaide ja eará sullasaš dokumeanttat	10
Fuomáš: liŋkkain čuožžu dárogillii.	10
3.6 Ovttasbargoguoimmit	10
3.7 Máhttostáhtus/ girjjálašvuohta/ referánsat.....	10
3.8 Čađahanplána.....	10
3.9 Prošeavtta organiseren.....	10
3.10 Etihkalaš árvvoštallamat.....	10
Geahča evttohusaid etihkalaš njuolggadusaid birra sámi dearvvašvuodadutkamii ja sámi humána biologalaš ávdnasiid geavaheapmái ja hálddašepmái. Geahča evttohusa dáppe.	10
3.11 Plána mo dutkanbohtosiid implementeret	10
3.12 Bohtosiid gaskkusteapmi.....	11
3.13 Bušeahtta	11

4. Bagadus prošeaktačilgehusa.....	11
4.1 Organiseren ja gealbu.....	11
4.2 Namma/čuolbma	11
4.3 Máhttostáhtus	11
4.4 Metoda.....	11
4.5 Raporta	11
5. Eará mildosat.....	12

1. SÁNAG dutkan- ja ovdánahttinruđat

Sámi našuvnnalaš gealbobálvalus –psyhkalaš dearvvašvuodasuddjen ja gárrendilledivššu (SÁNAG) DjO-stivra juohká gitta 2 milj. ruvnnu rádjai jahkásaččat dutkamiidda ja ovdánahttinprošeavttaide. Ulbmil ruđain lea doarjut prošeavttaid mat ovdánahttet máhtu sámi álbmoga psyhkalaš dearvvašvuoda suddjema ja gárrendilledivššu suorggis.

Sáhtta ohcat doarjaga:

- Dutkanprošeavttaide/PhD/postdoc
- Fága- ja/dahje bálvalusovdánahttimii
- Prošeaktaovdánahttimii/ álggahanstipendii

Sáhtta juolluduvvot doarjja olles dahje oasi dutkanprošektii, fága- ja/dahje bálvalusovdánahttimii, mii maiddái sisttisdoallá fága- ja bálvalusovdánahttinprošeavttaid dutkanvuodđuduvvon evalueremii ja implementerenoahttu. Sáhtta maid juolluduvvot doarjja prošeaktaovdánahttimii (álggahanstipeanda) gitta golmma mánnui ohcamuša hábmet PhD-stipendii, postdoc, fága- ja/dahje bálvalusovdánahttimii.

Dutkan ja ovdánahttinbargu galgá leat áššáiguoskevaš dearvvašvuodabálvalussii. Bargu galgá maid čadnojuvvot klinihkalaš doibmii ja váikkuhit buoret dearvvašvuodabálvalusaid sápmelaččaide.

Lea dehálaš deavdit ohcamuša dieđuiguin, mat das jerrojuvvojit. Ohcamuš sáddejuvvo elektrovnnalaččat vuolláičállagiin áigemeari siskkobeali **golmma pdf-fiillain**:

1. Ohcanskovvi
2. Protokolla/prošeaktačilgehus
3. Eará mildosat čohkkejuvvon goalmmát pdf-fiilii:
 - a. Duodaštusat mat duodaštit vuodđobálkká, oahppoduodaštus, spesialistadohkkehus, virgedili duodaštus dahje PhD gráda go bálkká galgá mearridit sidjiide geat ohcet bálkádoarjaga ja CV dáidda.
 - b. Prošeaktajodiheadji CV
 - c. Eará duodaštusaid mat jerrojuvvojit.

Go vuostáiváldit ohcamušaid de duodaštat e-boasta bokte ahte leat ožžon ohcamuša prošeaktajodiheaddjái ja hálldahuslaš jodiheaddjái/ dutkanovddasvástideaddjái. Ohcamušaid giedahallá SÁNAG DjO-stivra. Ohcamušat árvoštallojit kvaliteahta ja áššái gullevašvuoda ektui. Ohcci ferte fuolahit ahte bákkolaš mildosat leat ohcamis, son ferte maid doalahit formálalaš gáibádusaid ja ohcanáigemeari. Ohcamat mat eai deavdde gáibádusaid dahje mat áigemeari maŋŋá bohtet eai giedahallojuvvo DjO-stivrras. Loga ohcanbagadusa dárkilit.

Ohcama vástáduš bohtá prošeaktajodiheaddjái ja institušuvdnii/dutkanovddasvástideaddjái, sihke ohcamušat mat jokset ja mat eai jovssa doarjjagáibádusaid ožžot oanehis čálalaš kommentára mii guoská ohcamii, maŋŋá juolludeami.

1.1 Dutkanprošeakta/ PhD/ postdoc

Dutkanprošeavttat mat fátmastit mediinnalaš ja dearvvašvuodadutkama de ferte organiseren ja gelbbolašvuoha čuovvut dearvvašvuodadutkama lága ja dan láchkaásahusaid. Jus ohcá PhD-stipendiáhta, de ferte prošeaktajodiheaddjis leahkit dutkangelbbolašvuoha. Dát mearkkaša ahte sus ferte leat doavttirgráda dahje leahkit vuosttašamanuensii gelbbolašvuoha. Prošeaktajodiheaddji kompetánsa galgá dokumenterejuvvot ja biddjot mildosiin ohcamiid.

1.2 Fága- ja/dahje bálvalusovdánahttinprošeakta ja prošeaktaovdánahttin/ álggahanstipeanda

Lassin fága- ja bálvalusovddideamiprošeavttaide de sáhtá ohcat doarjaga prošeaktaovddideapmái (álggahanstipeandda) gitta golmma mánnui, hábmet protokolla PhD-stipendii, postdoc, fága- ja/dahje bálvalusovddidanprošeavttaide. Ohcamuš sáddejuvvo dábálaš ohcanskoviin, muhto ii dárbbáš ráhkadit ollislaš protokolla/prošeaktačilgehusa. Dan sadjái biddjojuvvo mielddusin prošeaktasárggalat, mas leat 2 – 4 siiddu, mas guoskkaha dán bagadusa namuhuvvon áššiid.

Jus ohccis lea bealldahkkon prošeaktajurdda, de sáhtá ohcat doarjaga prošeaktaovdánahttimii (álggahanstipeanda) ja de vurdojuvvo ahte čuovvu bagadusa protokolla/prošeaktačilgehusa bagadusa čujuhat čuoggá 4. Prošeaktaovdánahttin (álggahanstipeandda) ohcamuš berre sisttisoallat plána geaiguin ovddusguvlui áiggošii ovttasbargat.

Ohcamušas ferte maid mielddusin duodaštus gos bargoaddi duodašta, ahte ohcci oažžu virgelobi nu mo ohcamušas čilgejuvvo, jos ohcamušii juolluduvvo ruđa. Ferte maid bidjat mielddusin vuodđobálkká duodaštusa. Áigodat man ovddas ohcá ferte maid bohtit ovdán čielgasit.

1.3 Láidestusat mat gusket 2020 doarjjajuolludemiide:

2020 juolludeames vuoruhuvvojit čuovvovaččat:

- Traumat mat leat čadnojuvvon assimileremii/koloniseremii
- Mánáid ja nuoraid loaktin ja bajásšaddaneavttut

- Dearvvašvuodabálvalusat heivehuvvon sápmelaččaide (omd. e-dearvvašvuolta, ovttasdoaimman, doaimmaovdánahttin, vuodđoealáhusat/boazodoallu)
- Geavaheddjiid perspektiiva
- Julev ja lullisámi dilálašvuolta
- Sámi álbmotdearvvašvuolta, eastadeapmi ja intervenšuvdnadutkan

Ii addo doarjja čielga kvalitehta nannemii, jorgaleapmái dahje bođu mátkkiide.

Sii geat vuostáiváldet ruđaid leat geatnegahtton muitalit bargguidis bohtosiid birra seminárain/konferánsain ja maid SÁNAG dutkan- ja fágafierpmádagas. Ohcamušas ferte maiddái ovdanbuktit plána mo publiseren dáhpáhuvvu (raporttain, artihkkaliin jna.). Doarjja eaktuda ahte SÁNAG namuhuvvo ruhtadangáldun almmuhemiid ja gaskkustemiid oktavuodas.

1. Ohcanskovi bagadus

Ohcanskovvi lea gávdnamis [SÁNAG neahttasiiddus](https://sanks.no) (sanks.no).

Deaddil ránes ruvttui, de beasat čállit dasa – ruvtto viidu dađistaga go čálát.

Ohcan galgá leat vuostáiváldojuvvon elektrovnnalaččat 25.10.19 dii. 12:00 e-boasta čujuhussii sanks-fou-soknader@finnmarkssykehuset.no

2.1 Ohcanmálla

Ohcanmálla ferte bohtit ovdán ohcamušas. Geahča ohcanskovis čuoggá 2.

2.2 Prošeaktanamma

Fertet hábmen gaskaboddosaš prošeaktanama (eanemusat 100 sáni).

2.3 Áigeplána

Čále vurdojuvvon áigodaga olleš prošeaktii. Álggus gitta goassázii árvvoštalat prošeavttain geargan. Bija ruoso jus leat ovdal ožžon doarjaga dán prošeaktii.

2.4 Čilge progrešuvnna

Dán čuoggá deavddát jus prošeakta lea ožžon doarjaga ovdal. Mii háliidat oanehaččat oážžut dieđuid prošeavtta ovdáneami birra. Čilge čuovvu go prošeakta ovddit áigeplána. Jus ii čuovo dán áigeplána, de čilge siva dasa (eanemusat 100 sáni).

2.5 Ovttasbargoguoibmi/guoimmit

Dutkanprošeavttain fertejit ovttasbargoguoimmit, regionála, našunála dahje riikkaidgaskasaččat, olggobeale iežat institušuvnna. Fága- ja bálvalusovdánahttinprošeavttain ávžžuhuvvo maiddái ásahit ovttasbargoguoimmiid, váikke ii leat bákkolaš.

Spesifisere ovttasbargoguimmiid skovvá (eanemusat 100 sáni). Čilge mo ovttasbargu galgá čadahuvvot, čále nama, bargobáikki/institušuvnna. Ovttasbargošiehtadusat guoskevaš beliiguin galget biddjot mielddusin. Skovis galgá čuožžut maid guoskevaš/ovttasbargoguoibmi galgá bargat prošeavttas. Fágaidrasttildeaddji ja regionála ovttasbargu deattuhuvvo go meannudit ohcamiid.

2.6 Prošeavtta čeahkkáigeassu

Prošeavtta čeahkkáigeasu sisdoallu: Čuolbma, metoda, dieđalaš ja klinihkalaš mearkkašupmi/relevánsa dearvvašvuodálágádussii/SÁNAG:i, publikašuvdnaplána (eanemusat 200 sáni).

2.7 Ollislaš bušeahtta

Buot olggosgolut ja sisaboađut galget spesifiserejuvvot nu go bálká, doaibmagolut, bálvalusaid oastin ja eará olggosgolut. Doaibmagolut sáhttet gokčojuvvot duohta olggosgoluid bokte mat leat čadnojuvvon prošeaktii. Buot prošeaktaolggosgolut fertet čadnojuvvon prošeaktii. Jus leat ohcan doarjagiid eará ruhtagálduiguin, de fertet čállit gos leat vel ohcan doarjaga seamma prošeaktii ja leat go ohcan olles ruhtadeami dahje oasseruhtadeami.

Sáhtta ohcat ruđa, mii gokčá kaleanddarjagi 2020 goluid. Eaktuduvvo ahte ruhta geavahuvvo bušeahta plána mielde dan jagi masa juolluduvvui.

Go ohcamuš sáddejuvvo ja vejolaš juolludeapmi dohkkehuvvo, de ohcanásahus geatnegahtta iežas gokčat daid geatnegasvuodaid maid bušeahtta mielddisbuktá nu ahte prošeakta čadahuvvo.

SÁNAG' DjO-stivra lea mearridan geavahit dutkanprošeavttaid bálkánjuolggadusaid, mat čilgejuvvojit gihpagis "*Søknadsveileder Forskningsmidler i Helse Nord*". Kapihttal 6.2 ohcanbagadusas oidno ee. ná: "*Buot dearvvašvuodálágádus ohccit, beroškeahttá ámmátčehppodagas, geat ožžot dutkanruđaid Davvi Dearvvašvuodas, leat vuoigadis bisuhit vuodđobálkkásteaset fitnodagas jus sii leat juo nammaduvvon fitnodahkii...*" viidát čuožžu:

"Dutkit main ii leat leamaš dearvvašvuodálágádusas virgi ovdal, muhto mat ožžot barggu dutkanruđaid juolludeami geažil, de heivehuvvo bálká kvalifikašuvnnaid ja dearvvašvuodálágádusa sullasaš virggiid vuodul". Ohccit eará institušuvnnain lea vuolggasaddji vuodđobálká go juolluduvvo SÁNAG DjO- foanda.

DjO-stivrras lea vejolašvuolta mandáhtta bokte juolludit doarjaga dutkan-, fága- ja/dahje bálvalusovdánahttinprošeavttaide. Jus leat ohcan doarjagiid eará ruhtagálduiguin, de galgá dat boahit ovdan bušeahtas. Jus sáddet doarjjaohcamuša prošeaktii masa ovdal leat ohcan doarjaga, de fertet dokumenteret ahte leat ovdal ohcan doarjaga SÁNAG DjO-foanddas ja eará ruhtadangálduiguin.

Ohcamušas galgá almmuhit, virggi, gealbbu (oahppoduodaštusat/CV) ja vuodđobálkká sidjiide geaidda ohccojuvvo bálkárudat ja daid galgá dokumenteret mildosiiguin.

Ovdamearka bušehta čállimis:

5. Jagi 2018 ollislaš bušehtta. <u>Buot</u> goluid ja boaduid ferte čilget.			
Prošeaktajodiheaddji ja bargiid bálkkát, doaibmagolut, bálvalusaid oastimat ja eará golut.			
	Boadut	Golut	
Vuodđobálká 4 mánu 100 % virgi prošeaktajodiheaddji NN (+sosiála divvagat)		160 000	
Vuodđobálká 4 mánu 50% virgi prošeaktabargi AA(+sosiála divvagat)		80 000	
Vuodđobálká 4 mánu 20 % virgi dutkanveahkkebargi BB (+sosiála divvagat)		24 000	
Mátkkit jearahallamiid oktavuodas		10 000	
Iežasosassi 50% virgi prošeaktamielbargi AA	80 000		
Ohcan SÁNAG DjO-foanda* submi galgá seammalágán	179 000		
Ohcan sámedikkis (dahje eará ruhtagáldut go SÁNAG DjO- foanda galget boahit ovdan bušehtas, geavat sierra linnjá juohke ruhtagáldui)	20 000		
Gollu mii guoská geavaheaddjiváikkuheapmái (dasa guoská honorára/buhtadas, čoahkkindoaimba jna.)		5000	
Oktiibuot (bušehtas galgá balánsa, sisaboahu = olggosgolut)	279 000	279 000	
Oktiibuot ohccojuvvon ruhta SÁNAG DjO-foanddas * Supmit galget seammalágán	179 000		
Vejolaš kommentárat bušehta hárrái			
Ovdamearka dihte jos leat ohcan ruđa mángga gáldus, čále geas leat ohcan. Mángga jagi prošeavttain čilgejuvvojit eará jagiid bušehtat protokollas/prošeaktačilgehusas – dása čállojuvvojit ollislaš jahkesupmit.			
<i>Leat maid ohcan legáhtarudaid Ru 10 000. Jos dat juolluduvvojit prošehtii, de geahppána iežas dutkanruđaid oassi 2020:s.</i>			
<i>Prošeakta bistá 2,5 jagi. Eará prošeaktaáigodaga bušehtta (vrd. protokolla):</i>			
	2020	2021	2022
	Ru 279 000	Ru 279 000	Ru 139 500

Sisaboahu lea ruhta maid leat ohcan prošehtii iešguđetlágan ruhtagálduin (dasa guoská SÁNAG DjO-foanda) ja iežasosassi institušuvnnas. Olggosgolut leat gollu mii lea geavahuvvon omd. bálkádut prošeaktajodiheaddji ja prošeaktamielbargi. Dat maid sáhtta leat doaibmagollu, bálvalusoastin ja eará golut. Olggosgolut mat gusket geavaheaddjiváikkuheapmái galget čuožžut bušehtas, geahča kapihttal 3.5. Protokollas ferte čilget dárkileappot doaimmaid, maid laktásit golut, ovdamearka dihte mátkkit mat leat čadnon jearahallamiidda.

2.8 Ehtalaš neavvun/dohkkeheamit

Vurdojuvvo ahte ohccái leat ehtalaš njuolggadusat oahppásat. Prošeavttat mat giedáhallet persovdnadieđuid fertejit álohii dieđihuvvot persovdnagáhttenáittardeaddjái. Čujuhat obbalaš dutkanehtalaš njuolggadusaide (generelle forskningsetiske retningslinjer) etikkom.no. siiddus.

Norgga sámediggi lea ráhkadan etihkalaš njuolggadusaid sámi dearvvašvuodadutkamii ja sámi humána biologalaš ávdnasiid geavaheami ja hálddašeami birra. Prošeavttat maid SÁNAG ruhtada galget čuovvot mearriduvvon njuolggadusaid. Loahpalaš veršuvdna ii leat vel álmuhuvvon, dassái go dat boahťa de geavahuvvo evttohus maid gávnnat [dáppe](#).

Muđuid čujuhat maiddái [Dearvvašvuodadutkanláhki](#) ja [dutkanehtalašláhki](#). Dearvvašvuodafágalaš dutkanprošeavttaid galgá Medisiinnalaš ja dearvvašvuodafágalaš dutkanetihka guovllulávdegoddi (REK) dohkkehit. Dain iešgudetge organisašuvnnain lea ovddasvástáduš hálddašit persovdnadieđuid. Dát mielddisbukťa ahte dutkanprošeavttat mat leat dohkkehuvvon REK bokte galget maiddái dieđihuvvot ja dohkkehuvvot persovdnaáittardeaddji bokte (PVO).

Dutkanprošeavttat mat eai gula dearvvašvuodalága vuollái ja kvalitehtaprošeavttat galget dohkkehuvvot PVO:s.

Prošeavttat mat fátmmastuvvojit dearvvašvuodadutkanlága vuollai fertejit dohkkehuvvot REKas ovdal go biddjojot johtui. Jos áigo geahččalit dálkasiid de ferte ohcat dohkkehusa dáppe: Statens legemiddelverk. Ja prošeavttat mat gáibidit ávžžuhusa persovdnagáhttenáittardeaddjis fertejit dieđihuvvot sierra institušuvdnii. Loahpalaš dohkkeheapmi REkas, Statens legemiddelverk ja persovdnagáhttenáittardeaddjis sáhtťa bidjat ohcamii, dahje mánnjá juolludeami sáddet e-bostii: sanks-fou-soknader@finnmarkssykehuset.no

Buot dárbblaš dohkkeheamit, ávžžuhusat ja registreremat fertejit Leahkit gárvásat go prošeakta biddjo johtui. Mii fuopmášahttit, ahte DjO-doarja ii máksojuvvo ovdal go loahpalaš dohkkeheamit lea addojuvvon, daid prošeavttaide gos gáibiduvvo.

2.9 Bagadalli

PhD prošeavttain lea gáibáduš ahte galgá leat váldobagadalli ja veahkkebagadalli. Bija mielddusin duodaštusa. Duodaštus mearkkaša ahte bagadalli lea dohkkehan bagadalliovdasvástádusa ja ahte prošeakta lea čađahahtti ja almmuhanveara. [Mal for veiledereklæring fra Helse Nord kan med fordel brukes, den finner du ved å klikke her.](#)

3. Bagadus protokollii/ prošeaktačilgehussii

Protokolla/ prošeaktačilgehus galgá biddjot lassifiilan ohcamuššii ja mildosiidda. Protokolla/ prošeaktačilgehus galgá eanemusat Leahkit 10 siiddu, oktan referánsalistun ja figuvrraiguin. Siidoformáhta galgá Leahkit A4 2 cm márggat, 12 stu. čála (Times New Roman) ja eaŋkil linjágaskka.

Protokolla/prošeaktačilgehus galgá čájehit maid ohcci áigu dutkat, manin aiddo dat čuolbmačilgehus lea mávssolaš ja mo ohcci áigu gávnnahtit vástádusa čulbmii.

Ii leat dušše okta rievttis vuohki čállit protokolla/prošeaktačilgehusa. Hábmemei ja detáljjaid dárkilvuhtii váikkuha earret eará prošeavtta viidodat ja makkár prošeavttas lea sáhka. Dihto dieđut galget dattetge álo leat mielde, vai DjO-stivra sáhtta árvvoštallat ohcamuša relevánssa, kvalitehta, prošeaktajodiheami ja čadaheami gáibádusaid.

Protokolla/prošeaktačilgehusa galgá maid sáhttit geavahit reaidun prošeavtta čadaheami oktavuodas. [Mal for prosjektbeskrivelse fra Helse Nord kan brukes som veileder, den finner du ved å klikke her.](#)

DjO-stivra eaktuda ahte ohcci čuovvu čuovvovaš ávžžuhusaid go hábme protokolla/prošeaktačilgehusa sisdoalu. DjO-ovttadat sáhtta bagadeami ja rávvagiid bokte veahkehit jus lea dárbu. Válde oktavuoda SANKS-FOU@finnmarkssykehuset.no. Ohcamušat mat eai olat čuovvovaš gáibádusaid eai meannuduvvo.

3.1 Mii berre leat mielde protokollas/prošeaktačilgehusas:

Lea dehálaš fuomášit buori prošeaktanamahusa/bargonamahusa, mii bures govvida prošeavtta.

3.2 Čuolbmačilgen

Doarjjaohcama čuolbmačilgehus berre čuovvut áigumuša lasihit máhtu psyhkalaš dearvvašvuodasuddjema ja gárrendilledivššu surggiin sámi álbmoga hárrái, ja ovddidit vejolaš áŋgiruššansurggiid, mat bohtet ovdan 2020 almmuheamis (geahča siidu 3).

3.3 Teorehtalaš lahkoneapmi ja metoda

Ohcci galgá ákkastallat mo dutkančuolmma vuodul välljejuvvo teorehtalaš lahkonanvuohki, fágalaš metodat ja dutkanviidodat.

Jos áigu geavahit informánttaid, de ferte prošeaktačilgehus govvidit mo daid áigu háhkat, ja makkár eavttuid vuodul informánttat galget välljejuvvot ja hilgojuvvot (inklušuvdna- ja eksklušuvdnakriterat). Reive, mainna bovdejit informánttaid searvat dutkamii, galgá biddjojuvvot mielddusin.

3.4 Sámi perspektiiva

Doarjjaruđat leat čadnon SÁNAG višuvdnii mii leage ovdánahttit ja nannet ovttadássásaš bálvalusaid psyhkalaš dearvvašvuodasuddjemis ja garrendilledivššus sámi álbmogii. Ohcamuš galgá govvidit makkár ávkeárvu prošeavttas lea sámi álbmoga psyhkalaš dearvvašvuodasuddjemii ja gárrendilledikšui. Ohcci ferte čilget mo sámi geavaheddjiid váikkuheapmi vuhtiiválđojuvvo prošeavttas.

3.5 Geavaheddjiidváikkuheapmi

Leat ásahuvvon gáibádusat geavaheddjiid váikkuheapmái. Ohcci galgá plánen- ja čadaheami barggus čilget mo geavaheddjiidváikkuheapmi lea oassin klinihkalaš dutkamis ja dearvvašvuodabálvalusdutkanis. Geavaheddjiin lea dadjamuš dearvvašvuodabálvalusas go hábme bálvalusfálaldagaid. Geavaheddjiidváikkuheapmi lea nannejuvvon spesialistadearvvašvuodabálvalus lága bokte jf. Helseforetaksloven § 35. Eiseválddit gáibidit maid ahte geavaheddjiidváikkuheapmi galgá leahkit dutkosiin. Davvi Dearvvašvuolta RHF lea mearridan njuolggadusaid bokte ahte geavaheddjiidváikkuheapmi dutkamis galgá mielde. Se linker til retningslinjer og veiledere lengre ned.

Geavaheaddjit leat dáppe definerejuvvon pasieantan dahje oapmahažžan. Earát maid sáhttet leahkit dutkama geavaheaddjit, nu go ovdamearkka dihte dearvvašvuodabargit, muhto sii eai leat primárageavaheaddjejoavku maid gáibádus sisttisoallá.

Geavaheddjiidváikkuheapmi sáhtta dáhpáhuvvot mángga ládje. Sihke našuvnnalaš njuolggadusat ja regionála bagadus mii guoská geavaheddjiidváikkuheapmái dearvvašvuodadutkamis guoská Davvi Dearvvašvuolta RHF dutkanprošeavttaide, beroškeahttá ruhtadangáldu. Dutki ferte árvvoštallat makkár geavaheddjiidváikkuheapmi heive ovttaskas prošeaktii. Galgá maid čilgejuvvo gii prošeavtta geavaheaddji lea. Dutki ferte protokollas/prošeaktačilgehusas čilget mo jurddaša geavaheddjiid ávkástallat plánen- ja čadahandásis. Jus geavaheddjiidváikkuheapmi ii leat fátmastuvvon plánemis ja dutkama čadaheamis de dát ferte vuoduštahttot protokollas/prošeaktačilgehusas. Go geavaheddjiin lea vejolašvuolta váikkuhit, ovdánahttit ja rievdadit, de lea geavaheddjiidváikkuheapmi mielde.

Geavaheddjiidváikkuheapmi dearvvašvuodadutkamis mearkkaša ahte geavaheaddjit fátmastuvvojit dutkanprošeavttaiguin ja dákko bokte besset váikkuhit mearrádusaide. Mihttu geavaheddjiidváikkuheamiin lea váikkuhit buoredit prošeavttaid/dutkamiid kvalitehta. Geavaheaddji sáhtta juogo searvat iešguđetge fásaide prošeavttas dahje strategalaš dásis mearrideaddji orgánaid/stivrenjoavkkuid bokte mat leat čadnojuvvon prošeaktii. Geavaheddjiidváikkuheami ulbmil lea dialoga ja ovttasbargu gaskkal dutkiid/fágaovddidanolbmuid ja geavaheddjiid.

Ferte rehkenastit goluid go geavaheddjiidváikkuheapmi fátmastuvvo dearvvašvuodadutkamis. Dutkit fertejit bušeteret buot olggosgoluid plánejuvvon prošeaktii, maiddái goluid čadnojuvvon geavaheddjiidváikkuheapmái.

Prošeavttat mat leat ruhtaduvvon Davvi Dearvvašvuodas galget sisttisoallat geavaheaddji nama. Geavaheaddji lea pasieantajoavkko ovddasteaddji, ja anonymitehta dáhpáhuvvu dušše erenoamáš dáhpáhusain. Dát maid guoská go prošeakta ruhtaduvvo SÁNAG DjO-foanddas. Davvi Dearvvašvuolta RHF dohkkehuvvon buhtadasaid ja eará dearvvašvuodafitnodagaid buhtadasaid gávnnat liŋkkas vuolábealde.

3.5.1 Liŋkkat bagadusaide, njuolggadusaide ja eará sullasaš dokumeanttat

Fuomáš: liŋkkain čuožžu dárogillii.

[Veileder for brukervedvirkning i helseforskning i spesialisthelsetjenesten](#)

[Vedtatte retningslinjer – brukervedvirkning i helseforskning i Norge \(26. februar 2015\)](#)

[Rapport – brukervedvirkning i helseforskning i Norge \(10. februar 2014\)](#)

[Brukervedvirkning på systemnivå i helseforetak \(februar 2017\)](#)

[Godtgjørelse av brukere i Helse Nord RHF og alle underliggende helseforetak](#)

3.6 Ovttasbargoguoimmit

Ohcci ferte čilget ovttasbargoguoimmiid doaimma ja rolla. Galgá čilgejuvvot maid guoskevaš/ovttasbargoguoibmi galgá bargat prošeavttas. Ovttasbargo šiehtadus dahje duodaštus biddjo mildosiin.

3.7 Máhttostáhtus/ girjjálašvuohta/ referánsat

Ohcci ferte čájehit makkár dieđut/dutkan gávdno fáttá birra masa ohcá ruđaid. Son ferte nappo čujuhit relevánta referánssaide.

3.8 Čađahanplána

Prošeavtta čađaheapmái ferte leat ráhkaduvvon plána, mii čájeha ahte lea realisttalaš ja vejolaš čađahit rehkenastojuvvon resurssaiguin (áigerámma, áigegeavaheapmi, ekonomiiija, bargit ja gealbu).

3.9 Prošeavtta organiseren

Dearvvašvuođadutkama láhka bidjá gáibádusaid dearvvašvuođafágalaš dutkama organiseremii. Protokollas/prošeaktačilgehusas galgá boahit ovdan mo dutkan organiserejuvvo, prošeaktajodiheaddji, prošeaktabargi(id) ja bagadeaddji(id) namat ja sin gealbu suorggis. Galgá maid čilget mo dieđuid áigu rádjat.

3.10 Etihkalaš árvvoštallamat

Ohcci galgá árvvoštallat prošeavtta etihkalaš beliid. Vurdojuvvo, ahte dáhkko sierra ehtalaš árvvoštallan dutkan/ovdánahttinbarguide sámi álbmoga ektui.

Geahča evttohusaid etihkalaš njuolggadusaid birra sámi dearvvašvuođadutkamii ja sámi humána biologalaš ávdnasiid geavaheapmái ja hálddašeapmái. Geahča evttohusa [dáppe](#).

3.11 Plána mo dutkanbohtosiid implementeret

Čilge mo plánet implementeret dutkanbohtosiid dearvvašvuođabálvalussii.

3.12 Bohtosiid gaskkusteapmi

Ohcci ferte ovddidit plána, mii čájeha mo son áigu gaskkustit prošeavtta bohtosiid.

3.13 Bušeahtta

Prošektii galgá ráhkadit dárkilis bušeahtta. Juolluduvvon ruðaid galgá geavahit ráhkaduvvon bušeahtta mielde. Jos lea vuostáiváldán dahje ohcan ruða eará gálduin, de ferte dan almmuhit geahča čuoggá 4.7.

4. Bagadus prošeaktačilgehusa

Sáhhtá ohcat doarjaga prošeaktaovddideapmái (álggahanstipeandda) gitta golmma mánnui, hábmet protokolla phd. stipendii, fága- ja/dahje bálvalusovddidanprošeavttaide. Ohcamuš sáddejuvvo dábálaš ohcanskoviin, muhto ii dárbaš ráhkadit ollislaš protokolla/prošeaktačilgehusa. Dan sadjái biddjojuvvo mielddusin prošeaktasárggaldat, mas leat 2 – 4 siiddu, mas guoskkaha dán bagadusa namuhuvvon áššiid.

4.1 Organiseren ja gealbu

Bargoaddi galgá duodaštit, ahte ohcci oažžu virgelobi nu mo ohcamušas čilgejuvvo, jos ohcamušii juolluduvvo ruða. Ferte maid bidjat mielddusin duodaštusa vuodđobálkká birra. Ferte almmuhit man guhkes áigodahkii doarjaga ohcá. PhD-stipeandda ohcamuša prošeaktajodiheaddjis galgá leahkit dutkangelbbolašvuohta.

4.2 Namma/čuolbma

Ohcci ferte čilget prošeavtta ulbmila ja čuolbmačilgehusa. Prošektii ferte hábmet gaskaboddasaš bargonamahusa.

4.3 Máhttostáhtus

Referánssaid vuodul ferte čilget makkár máhttostáhtus fáttás lea (dutkan/vásáhusaide vuodđuduvvi máhttu/teoriija).

4.4 Metoda

Prošeaktasárggaldagas ferte boahit ovdan makkár metoda(id) leat jurddašan geavahit. Makkár populašuvnna áigot dutkat? Mo dieđut čoggojuvvojit? Mii lea prošeavtta áigerámma? Makkár dohkkeheamit dárbašuvvojit prošeavtta álggaheapmái ja čađaheapmái

4.5 Raporta

Go friija oastima áigodat lea nohkan, de ferte sáddet raportta, mii lea hábmejuvvon dego gárvves prošeaktačilgehussan/protokollan. Geahča bagadusa ”Mii berre leat mielde protokollas/prošeaktačilgehusas go ozat ruðaid SÁNAG’ DjO-foanddas”.

5. Eará mildosat

Miiddusin ferte bidjat CV/duodaštusaid mat dokumenterejit prošeaktabargiid ja vejolaš bagadeddjiid dárbbášlaš gealbbu, ja vejolaš almmustahttinlisttu.

CV ii galgga guhkit go 2 (guokte) A4 siiddu, dat galgá sisttisdoallat relevánta oahpu, vásáhusa ja bagadallanvásáhusa. Publikašuvdna listu ii galgga guhkit go A4 siiddu ja dat galgá sisttisdoallat deháleamos publikašuvnnaid (eará čálát loguid mielde).

Ohcci ovddasvástida ahte dieđut ohcanskovis leat riehta ja ahte lea bidjan rivttes mildosiid.

6. Raporta ja rehketoallu

Prošeavttat mat ožžot doarjaga galget addit ruovttoluottadieđo ovdal dieđihanáigemeari go ožžot ruđaid.

Prošeavtta raporta ja rehketoallu galgá leahkit gárvvis mañimuš guovvamánu 1. beaivvi 2021.

Sus geas lea ovddasvástádus institušuvnna rehketoalus dahje ekonomiiaráđdeaddi galgá vuolláičállit rehketoalu. Doarjja mii ii leat geavahuvvon ja/dahje ii gula juolludeapmái, galgá máksut ruovttuluotta.

Lea vejolaš ohecat sirdit doarjaga jagis jahkái, 2020 ruđaid bidjat 2021 prošeaktii. Jos áigo sirdit ruđaid, de ferte ohca ovdal skábmamánu **1. beaivvi 2020**. Fertet muitalit manne doarjaga galgá sirdit. Gaskaboddosaš raporta ja rehketoallu galgá ohcama mielde.

Váldde oktavuoda SÁNAG DjO ovttadagain jos leat gažaldagat. SANKS-FoU@finnmarkssykehuset.no tlf. 78 94 75 14 / 917 12 352 (DjO-ráđdeaddi, Johanna Unga) dahje SÁNAG jođiheaddji Gunn Heatta tlf. 411 20 546: Gunn.Heatta@finnmarkssykehuset.no